

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปรับปรุง พัฒนางาน เป็นวิธีการที่ทำให้เกิดความเจริญงอกงาม และการเปลี่ยนแปลงซึ่งหวังให้เป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ แต่ในบางครั้งอาจเกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ แต่อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการวางแผนย่อมทำให้เกิดผลดี มีความก้าวหน้า (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2538) จากคำกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าการดำเนินการใด ๆ ถ้าต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ประสงค์ควรมีการวางแผนเป็นเครื่องมือในการกำหนดทิศทาง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ และมีความเจริญงอกงาม

ในสังคมโลกปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงสู่โลกยุคแห่งข่าวสารสารสนเทศ ไม่ว่าจะเป็นงานในลักษณะใดย่อมต้องการข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนผลักดันพัฒนา และสร้างองค์ความรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนก็เช่นเดียวกัน ควรปรับเปลี่ยนและพัฒนาให้รับกับยุคสารสนเทศ มิใช่อดีตทำมาอย่างไรปัจจุบันยังคงทำเช่นนั้น ถ้าเป็นเช่นนั้นไม่อาจกล่าวได้ว่าการปรับปรุงและพัฒนา ดังนั้นการวางแผนในปัจจุบันผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องคิดร่วมกัน จึงทำให้เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลายที่จะนำมาช่วยในการปรับปรุงพัฒนาและเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานให้มากที่สุด

นอกจากความร่วมมือในการวางแผนแล้ว วิธีวิทยาการที่จะช่วยให้ทราบปัญหา ความต้องการ และความเป็นไปได้ของการวางแผนพัฒนาโครงการ คือ วิธีวิทยาการประเมิน ไม่ว่าจะเป็นการประเมินก่อนหรือการประเมินหลังการวางแผนโครงการก็ตามล้วนแล้วแต่มีกิจกรรมการประเมินเข้ามาเกี่ยวข้อง เพราะการประเมินทำให้ทราบสภาพปัญหาความต้องการและนำไปสู่การตัดสินใจคุณค่าและการกำหนดจุดมุ่งหมายต่อไป

Orthner และ Smith (1986) กล่าวว่า "กลยุทธ์ในการวางแผนเป็นพื้นฐานในการจัดระเบียบองค์กรให้มีประสิทธิภาพและเจริญงอกงามมีรากฐานสำคัญมาจากกลยุทธ์ในการประเมินความต้องการจำเป็น" จากคำกล่าวนี้ทำให้เห็นถึงความสำคัญของการประเมิน ซึ่งการประเมินจะช่วยให้ทราบถึงความสอดคล้องระหว่างผลที่ได้รับกับจุดมุ่งหมาย หรือความสอดคล้องระหว่างผลที่ได้รับกับผลที่คาดหวัง เพราะฉะนั้นการวางแผนการดำเนินโครงการใด ๆ ควรทำการประเมินเพื่อทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลที่ได้จากการประเมินเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจ

อย่างไรก็ตาม แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินในปัจจุบันได้มีการพัฒนามาเรื่อย ๆ ตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นการประเมินในเรื่องใด ลักษณะใด จะทำให้ผู้ประเมินได้ข้อมูลที่จะ

เสนอต่อผู้บริหารโครงการเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ ปรับปรุง พัฒนา และสนับสนุนโครงการต่อไป ดังนั้นการดำเนินโครงการ ๆ ควรได้รับการประเมิน แต่การประเมินดังกล่าวควรทำอย่างต่อเนื่องทุกระยะคือ การประเมินก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และสิ้นสุดโครงการ เพราะการประเมินแต่ละช่วงมีหลักการและแนวคิดในการทำการประเมินและการใช้ผลการประเมินที่แตกต่างกันตามเวลา โดยเฉพาะการประเมินก่อนเริ่มโครงการหรือการประเมินความต้องการจำเป็นซึ่งได้พัฒนาขึ้นเป็นอย่างมากในปี 1980 (Witkin, 1984; สุวิมล ว่องวานิช, 2538) เห็นได้ชัดจากรายงานการวิจัยของ Witkin (1994) ที่เกี่ยวกับสภาพการทำการประเมินความต้องการจำเป็นตั้งแต่ปี 1981 - 1993 ได้มีการนำการประเมินความต้องการจำเป็นมาใช้ในหลายวงการ เช่น วงการศึกษา ซึ่งมีการทำการประเมินความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมาเป็นวงการสุขภาพ วงการการให้บริการทางสังคม ตามลำดับ และนอกจากนี้ยังพบว่าเทคนิควิธีการที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นแบบเดียวเป็นการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมากที่สุด ซึ่งจากการศึกษาของ Witkin ทำให้เห็นสภาพและกระบวนการทำการประเมินความต้องการจำเป็นและทำให้ทราบว่า การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญเพราะถ้าหากการดำเนินโครงการใดโครงการหนึ่งสำเร็จลุล่วงไปได้ดีแต่ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ โครงการนั้นก็ไม่ว่าจากกล่าวได้ว่าประสบผลสำเร็จ จึงทำให้เกิดความล้มเหลวและการสูญเปล่าของทรัพยากร อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากโครงการนั้น ๆ ไม่ได้ประเมินก่อนเริ่มโครงการเพื่อการแก้ปัญหาและปรับปรุงโครงการให้สอดคล้องตามความต้องการและวัตถุประสงค์

แนวคิดและหลักการการประเมินความต้องการจำเป็นอยู่ที่การหาความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นจริง (Witkin, 1984; สุวิมล ว่องวานิช, 2538) เพื่อศึกษาปัญหาความต้องการและความเป็นไปได้ของโครงการ อันจะทำให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการตัดสินใจและจะนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการที่ระบุถึงผลที่ต้องการได้รับ (ends-goals) การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นการมองเหตุการณ์ทั้งอดีตหรืออนาคตที่กำลังจะเกิดขึ้น ซึ่งจะนำผลการประเมินมาใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ช่วยในการพัฒนาและปรับปรุงการวางแผน ลดการสูญเปล่าทั้งทรัพยากร งบประมาณ เวลา กำลังคน และช่วยแก้ไขปัญหาคัดตรงจุดและเป็นไปตามความต้องการ (สุวิมล ว่องวานิช, 2531; อุทัย บุญประเสริฐ, 2532)

Johnson (1986) กล่าวว่า "เมื่อนักการศึกษาคิดที่จะพัฒนาการศึกษาพวกเขาจะต้องคิดถึงการทำข้อมูลสารสนเทศโดยการประเมินความต้องการจำเป็นก่อน" ซึ่งจากคำกล่าวนี้ชี้ให้เห็นว่าควรมีการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลหรือสารสนเทศที่จะนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจ ดังนั้นถ้าหากมีการประเมินความต้องการจำเป็น แต่ไม่ได้นำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนาโครงการแล้ว การประเมินในครั้งนั้นก็ไร้ประโยชน์ ซึ่งตรงกับคำกล่าวของ Cook (1978 อ้างถึงใน Leviton, 1981) ว่า "จะไม่มีประโยชน์อะไรถ้าผลที่ได้จากการประเมินไม่ได้นำไป

ใช้ในการตัดสินใจ นอกจากการนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์แล้วผู้ประเมินควรมีทัศนคติเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น ภูมิหลังและการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น ดังที่ Altschuld และคณะ (1993) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ ปรากฏว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ (71%) ได้นำผลการประเมินไปใช้ซึ่งเป็นทั้งการนำผลไปใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจและเพื่อเป็นแนวคิดในการทำงาน ส่วนตัวแปรที่ใช้ในการทำนายการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นมี 4 ตัวแปร คือ ทัศนคติต่อการประเมินความต้องการจำเป็น การมีส่วนร่วมในการประเมิน ภูมิหลังและการฝึกอบรมเรื่องต่าง ๆ เช่น การประเมินความต้องการจำเป็น การประเมินโครงการ การวิจัยเชิงปริมาณ สถิติ เป็นต้น และรูปแบบการรายงานพบว่าตัวแปรที่ทำนายการใช้ผลการประเมินได้คือ ทัศนคติต่อการประเมินความต้องการจำเป็น การมีส่วนร่วมในการประเมิน ส่วนอีกสองตัวแปรมีส่วนในการอธิบายเพียงไม่มาก แต่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นและการนำผลไปใช้

อย่างไรก็ตาม การประเมินย่อมมีข้อจำกัดของเวลาเข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นโครงการบางโครงการอาจไม่ได้ทำการประเมินความต้องการจำเป็น เช่น โครงการเล็ก ๆ ซึ่งทำในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ผู้ที่ต้องรับผิดชอบอาจจะไม่มีเวลาหรือเป็นการเพิ่มภาระงานจึงมองข้ามขั้นตอนนี้ ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานใหญ่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรง ย่อมต้องการให้การศึกษาได้พัฒนาก้าวสู่ยุคโลกาภิวัตน์และการปฏิรูปการศึกษา ดังนั้นการดำเนินโครงการใด ๆ ในระดับสถาบันวิทยาลัยหรือโรงเรียนของแต่ละหน่วยงานในแต่ละกรมของกระทรวงศึกษาธิการควรมีการทำการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจและการพัฒนาโครงการ ดังนั้นจึงทำให้เกิดคำถามวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นในทางการศึกษาดังต่อไปนี้

1. มีการทำการประเมินความต้องการจำเป็นหรือไม่ มีปริมาณของการประเมินความต้องการจำเป็นมากน้อยเพียงใด
2. เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นมีอะไรบ้าง และมีการดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นประเภทใดบ้าง
3. มีการนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้หรือไม่ มีระดับการใช้มากน้อยเพียงไร และส่วนใหญ่นำไปใช้ในลักษณะใด
4. ภูมิหลังของผู้ประเมินและผู้ใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นมีลักษณะเป็นอย่างไร
5. ภูมิหลังกับการทำ/ไม่ทำการประเมินความต้องการจำเป็นมีความสัมพันธ์กันหรือไม่
6. ภูมิหลังของผู้อำนวยความสะดวกที่ใช้ผลการประเมินกับปริมาณการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นมีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ตัวแปรอะไรเป็นปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น

จากประเด็นปัญหานี้จึงทำให้น่าสนใจที่ศึกษาสภาพการทำและการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น โดยเลือกศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นที่เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนา ปรับปรุงศาสตร์ในการประเมินความต้องการจำเป็นทางการศึกษา ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการทำการประเมินความต้องการจำเป็นในประเด็นต่อไปนี้
 - 1.1 ภูมิหลังของผู้อำนวยการและบุคลากรในกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งจำแนกเป็น
 - 1.1.1 ภูมิหลังทางวิชาการ
 - 1.1.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 1.1.3 ทศนคติต่อการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 1.2 สัดส่วนของผู้ที่เคยทำการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 1.3 สัดส่วนของโครงการที่เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นในช่วง 5 ปี
 - 1.4 เทคนิคที่ใช้ในการทำการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 1.5 ประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น
2. เพื่อศึกษาการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ในประเด็นต่อไปนี้
 - 2.1 ระดับและจุดมุ่งหมายในการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น
 - 2.2 ลักษณะการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังกับการทำ /ไม่ทำการประเมินความต้องการจำเป็น
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังกับปริมาณการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น

ขอบเขตในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากระบวนการทำและการนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ จากผู้อำนวยการกอง/ผู้อำนวยการสำนักงานต่าง ๆ ในแต่ละกรมทั้ง 14 กรม ที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษา และภายในกระทรวงแยกเป็นกรมต่างๆ แต่ละกรมก็แบ่งออกเป็นกองต่างๆ ซึ่งมีหน้าที่ที่ช่วยส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการศึกษา จึงมีการจัดทำโครงการต่างๆ หลาย โครงการเพื่อสนองต่อนโยบาย และทุกโครงการย่อมต้องการความสำเร็จ ดังนั้นก่อนเริ่มโครงการจะมีการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อช่วยในการ

แก้ปัญหา นำข้อมูลมาช่วยในการตัดสินใจ และนำไปพัฒนาการวางแผนเพื่อให้โครงการนั้นมีความน่าเชื่อถือ และได้รับการสนับสนุนมากขึ้น ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องการจะทราบสภาพการทำและการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อศึกษาว่ากรมต่างๆในกระทรวงศึกษาธิการได้มีการทำการประเมินความต้องการจำเป็นมากน้อยเพียงไร ผู้ที่ทำการประเมินมีภูมิหลังอย่างไร ใช้เทคนิคและเครื่องมือแบบใด ความต้องการจำเป็นส่วนใหญ่เป็นประเภทใด มีการนำผลการประเมินไปใช้มากน้อยเพียงใด และมีลักษณะการใช้อย่างไร

ตัวแปรที่ศึกษาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ตัวแปรที่ศึกษาในครั้งนี้มีดังนี้

1. สัดส่วนของผู้ที่เคยทำการประเมินความต้องการจำเป็น
2. สัดส่วนของโครงการที่ทำการประเมินความต้องการจำเป็น
3. ภูมิหลัง ซึ่งประกอบด้วย

วุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน การได้รับความรู้เกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินโครงการ/ประเมินบุคลากร ประสบการณ์ในการประเมินโครงการ

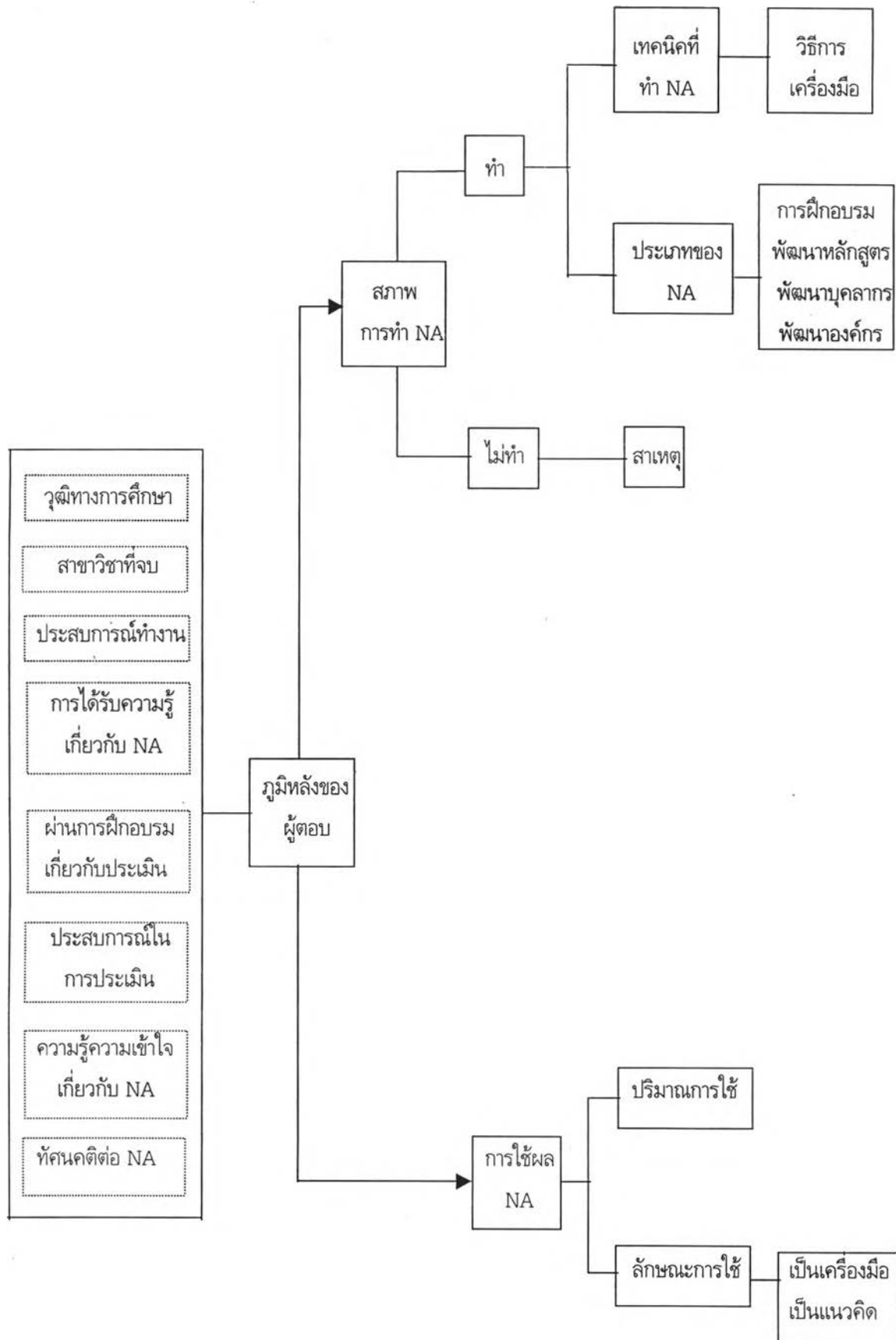
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น

ทัศนคติต่อการประเมินความต้องการจำเป็น

4. เทคนิคการทำการประเมินความต้องการจำเป็น ได้แก่
 - วิธีการที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น
 - เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น
5. ประเภทของความต้องการจำเป็น ซึ่งแบ่งเป็น 4 ประเภทดังนี้
 - ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม
 - ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร
 - ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร
 - ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาองค์กร
6. ปริมาณการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น
7. ลักษณะการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งแบ่งเป็น
 - การนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารและการตัดสินใจ
 - การนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้เป็นแนวคิดในการทำงาน

กรอบความคิดในการวิจัยในครั้งนี้แสดงดังแผนภาพที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ตัวแปรภูมิหลังประกอบด้วยวุฒิทางการศึกษา สาขาวิชาที่จบการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน การได้รับความรู้เกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการประเมินโครงการ/ประเมินบุคลากร ประสิทธิภาพในการประเมินโครงการ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น และทัศนคติต่อการประเมินความต้องการจำเป็น ตัวแปรภูมิหลังเหล่านี้มีผลต่อสภาพการทำและการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น โดยที่สภาพการทำได้แบ่งออกเป็นทำและไม่ทำ ในส่วนที่มีการทำการประเมินความต้องการจำเป็นนั้นประกอบด้วยเทคนิคการทำและประเภทของการประเมินความต้องการจำเป็น และส่วนของการนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้นั้นประกอบด้วย ปริมาณการใช้และลักษณะการใช้ ผลการประเมินความต้องการจำเป็น จากกรอบความคิดในการวิจัยดังกล่าวนี้ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางในการศึกษาสภาพการทำและการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น

แผนภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

การทำ/ไม่ทำการประเมินความต้องการจำเป็นเกิดจากการสั่งการของผู้บริหารมากกว่าเกิดจาก ผู้ได้บังคับบัญชาคิดเอง

นิยามศัพท์

การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึงกระบวนการที่ใช้ในการกำหนดความแตกต่างของสภาพ ที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นเพื่อให้ได้ภาพที่สะท้อนปัญหาที่ต้องการการแก้ไขอันจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการแก้ไขปัญหาต่อไป

สภาพการทำการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึงการดำเนินการประเมินความต้องการจำเป็นที่ ศึกษาจากสัดส่วนของโครงการที่ทำการประเมินความต้องการจำเป็น เทคนิคและเครื่องมือที่ใช้ในการทำการประเมินความต้องการจำเป็น ประเภทของความต้องการจำเป็น และปริมาณ และลักษณะการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น สามารถวัดได้โดยการสอบถาม ผู้อำนวยการกองและบุคลากรในกระทรวงศึกษาธิการ

วุฒิทางการศึกษา หมายถึงระดับการศึกษาซึ่งวัดจากจำนวนปีที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ปริญญาตรี 16 ปี ปริญญาโท 18 ปี และปริญญาเอก 21 ปี

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึงคะแนนที่ได้จากการวัดความรู้ ความเข้าใจโดยใช้แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นที่ ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ทัศนคติต่อการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึงคะแนนที่ได้จากการวัดทัศนคติที่ใช้แบบวัด ทัศนคติการประเมินความต้องการจำเป็นแบบมาตรจำแนกความหมาย

ประเภทของความต้องการจำเป็น หมายถึงลักษณะของความต้องการจำเป็นที่ได้ดำเนินการโดยแบ่ง ตามขอบเขตเนื้อหา ซึ่งมี 4 ประเภท คือ ความต้องการจำเป็นในการฝึกอบรม ความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร และความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาองค์กร

การนำผลการประเมินไปใช้ หมายถึงการนำผลที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ ที่ศึกษา จากระดับการนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ และลักษณะการใช้ผลการประเมิน ความต้องการจำเป็น

ระดับของการนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ หมายถึงปริมาณของการนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ วัดตามการรับรู้ของผู้ตอบโดยใช้มาตรฐานค่าแบบลิเคิร์ตจากน้อยที่สุด ถึง มากที่สุด

ลักษณะการใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึงประเภทของการที่นำผลการประเมินไปใช้โดยแบ่งเป็นการใช้เป็น เครื่องมือช่วยในการตัดสินใจวางแผนงาน และการใช้ในเชิงแนวคิดในการทำงาน

กรมต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ หมายถึงหน่วยงานย่อยที่อยู่ในกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 14 กรม ดังนี้ สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กรมการศาสนา กรมพลศึกษา กรมวิชาการ กรมศิลปากร กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมอาชีวศึกษา กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษา

ผู้ใช้ผลการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึงผู้อำนวยการกอง/ผู้อำนวยการสำนักงานที่มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการแต่ละโครงการของกรมต่างๆ ทั้ง 14 กรม ในกระทรวงศึกษาธิการ

บุคลากร หมายถึงผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายวิจัยหรือประเมินผลของแต่ละกองหรือสำนักงานหรือสำนัก ทั้ง 14 กรม ในกระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบเทคนิคการทำการประเมินความต้องการจำเป็น เครื่องมือ และการนำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนและกำหนดโครงการ เพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงาน และการจัดทำโครงการให้มีประสิทธิภาพ
2. ทำให้ทราบสภาพการทำการประเมินความต้องการจำเป็นของกระทรวงศึกษาธิการ และนำผลที่ได้จากการศึกษา ไปแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการประเมินความต้องการจำเป็นต่อไป
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาการวางแผนการบริหารงานของผู้บริหารโครงการ
4. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศาสตร์แห่งการประเมินให้มีประสิทธิภาพ